

118. ÅRGANG - NR. 3 - MARTS 2008

HUNDE

**MASSER AF NYHEDER
TIL DIG OG DIN HUND**

**Reportage fra årets
udstillingspremiere i Odense**

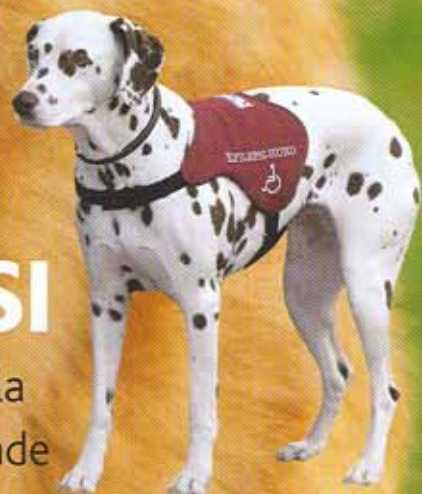
**SKAL VI HAVE ET
"SYNDEREGISTER"
FOR FARLIGE HUNDE?**

**CLAUS HJORT FREDERIKSEN
Minister og
hundemenneske**

FOKUS PÅ ALLERGI HOS HUNDE

Er din hund allergiker?

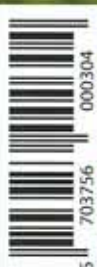
TEMA HUNDE OG EPILEPSI

- Mød epilepsihunden Nala
- Lær om epilepsi hos hunde

RACEPORTRÆT NOVA SCOTIA DUCK TOLLING RETRIEVER

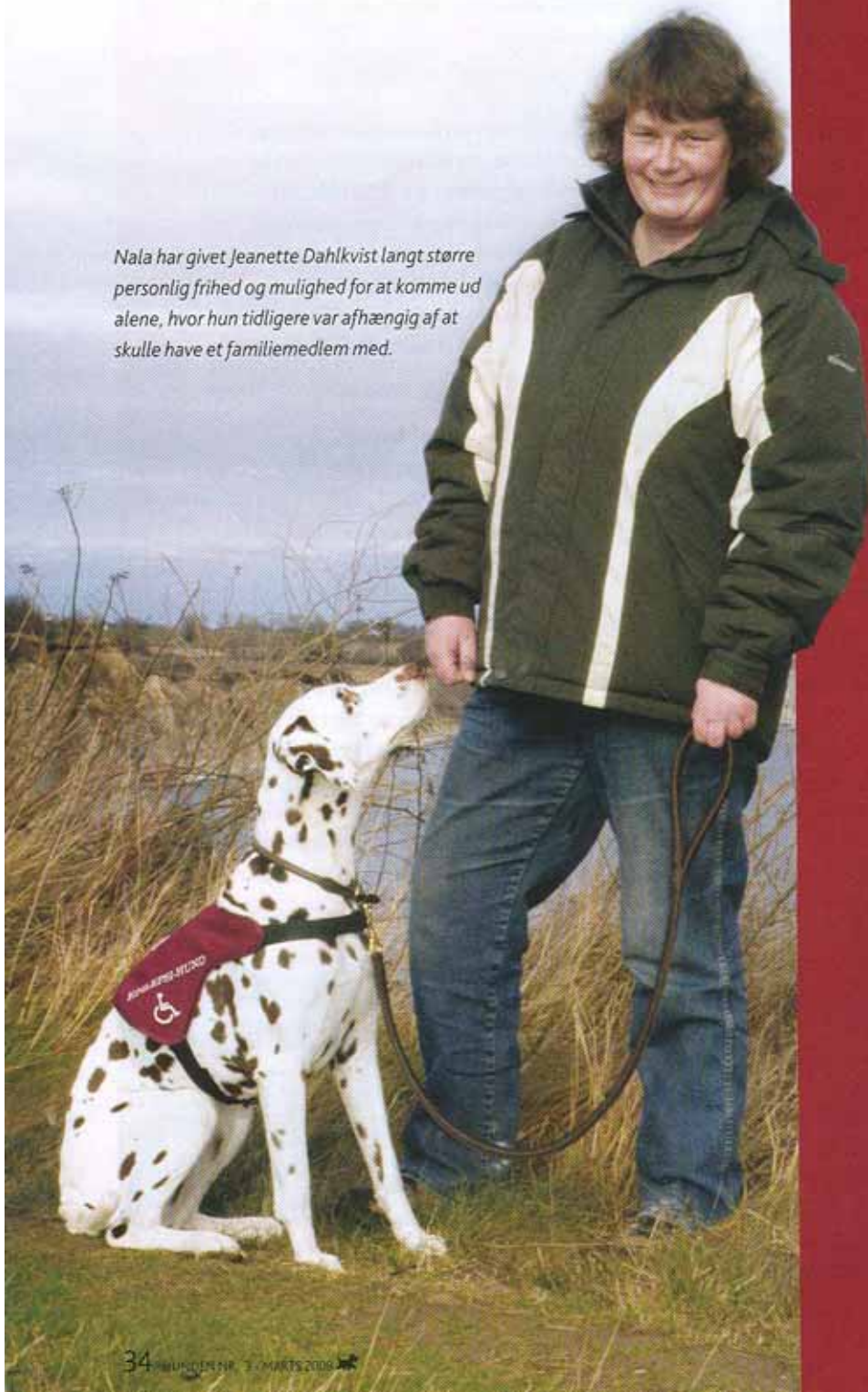
Hovedsponsor for Dansk Kennel Klub

Eukanuba

EPILEPSI HUNDEN

Nala har givet Jeanette Dahlkvist langt større personlig frihed og mulighed for at komme ud alene, hvor hun tidligere var afhængig af at skulle have et familiemedlem med.

DANSK EPILEPSI-FORENING OPLYSER

Ca. 55.000 danskere har epilepsi, hvilket svaret til ca. 1% af befolkningen. De fleste får det enten som børn eller som ældre, men alle kan blive ramt. Omkring 65% bliver anfaldsfri ved hjælp af medicin. Epilepsi viser sig ved pludselige, gentagne anfald, udløst af unormale elektriske impulser i større eller mindre dele af hjernen. Lidelsen smitter ikke, men skyldes en medfødt eller pådraget skade på hjernen. Få mere information hos Dansk Epilepsiforening: www.epilepsiforeningen.dk eller hos Videnscenter om Epilepsi: www.epilepsi.dk

■ Tekst og foto: Wiegaarden/Marlene Hedegaard

NALA

Danmark fik nyligt sin første officielle epilepsihund. Det er dalmatineren Nala, som er i stand til at varsle sin ejer, Jeanette Dahlkvist, inden hun får et epileptisk anfald så hun dermed kan nå at tage sine forholdsregler. Det har ikke blot givet Jeanette Dahlkvist en langt større personlig frihed, men hendes og Nalas historie har også været med til at sætte fokus på hundes enorme uudnyttede potentiale som service- og signalhunde, og på en sygdom, som stadig er omgivet af stor tabu og mystik – både når den optræder hos mennesker og hos hunde

Den 8-årige dalmatinertæve Nala er den første hund herhjemme, som har fået den officielle anerkendelse som epilepsihund, hvilket betyder, at hun må følge sin ejer over alt. Også på restaurantbesøg eller ind i den lokale bagerbutik. Det synlige tegn på denne anerkendelse er det røde dækket, som Nala bærer, når hun er på arbejde. Men historien om Nala og hendes fantastiske evner starter langt tidligere.

Opdagede Nalas evner ved en tilfældighed

- Nala har altid været noget af en selvstændig dame, fortæller Jeanette Dahlkvist. Nogle gange kunne hun være noget så irriterende i sin opførsel; hun kunne puffe og skubbe til mig, og gå ind foran mig hele ti-

den, når vi var ude at gå tur. Andre gange så hun meget sølle ud; hun hang med ørerne, virkede trist og ville ikke spise eller med ud at gå, men var ikke egentlig syg.

- En dag så min mand John et program på tv om amerikanske epilepsihunde, og han lagde mærke til, at hundene markerede på en måde, som mindede om Nalas "irriterende opførsel", inden deres ejere fik et anfald. Vi talte om det og kunne huske, at Nala opførsel ofte opstod før jeg fik et anfald. Det var som om Nalas signaler var bare svagere og mere usikre end de amerikanske hundes, husker Jeanette Dahlkvist.

Tvilsomt projekt

- Vi gik i gang med at søge mere information om emnet, og mange mente, ►

PODA HUNDEGARDE

Det originale design fra Poda
Stærk ramme i 30x30 mm profilstål
Modulopbygget og let at samle
Varmgalvaniseret for lang holdbarhed

PODA AUTOBOKSE

Fås i 4 modeller
Sikker, hygiejnisk og nem transport
Helstøbt konstruktion i svær plast
Nem at skille ad og rengøre

PODA HUNDEHUSE

Helårsisolerede
Hygiejnisk, 2-delt konstruktion
Nemme at skille ad og rengøre
Termopude og dør fås som tilbehør

poda®

www.poda.dk tlf. 70 20 27 20

En god kontakt mellem en epilepsihund og dens ejer styrker hundens signalering af anfald. Derfor er kontaktøvelser en vigtig del af træningen, og det betyder samtidig, at det er den epilepsiramte selv, der må træne med sin hund. Hunden kan ikke bare overlades til en professionel, og leveres tilbage, når den er "uddannet".

at det var umuligt, at en hund kunne reagere på den måde, og det var heller ikke muligt at uddanne epilepsihunde i Danmark. Men vi søgte videre og fandt frem til danske Jeanette Sams-Dodd, der driver instituttet Canix, hvor hun uddanner servicehunde til særlige opgaver. Hun boede i Barcelona, så vi mailede og ringede en del sammen, inden den egentlige træning af Nala begyndte.

Ikke noget let træningsforløb
Træningen af Nala gik i al sin enkelthed ud på at forstærke de signaler, som hunden udsendte af sig selv. Men her hører enkeltheden også op, for hvordan lærer man en hund det, når man ikke selv kan vide, at et anfald er på vej? Man kan jo ikke rose hunden, når man ikke ved, om den signalerer på det rette tidspunkt.

DOGPOWER ER ET URTE-, VITAMIN OG MINERALTILSKUD TIL HUNDE

D G

POWER

Wolle's NatureSystem

Tilskudsfoderet du kan give fra hvalp og et helt langt hundeliv.

Indeholder en unik blanding af urter, vitaminer og mineraler, der med sine velkendte egenskaber giver selv den mest aktive hund det perfekte supplement.

Indeholder ingen genmodificerede stoffer.

Wolle's Dog Power er et naturprodukt, som bruges og anbefales af førende kenneler.

Wolle har en række andre tilskudsfoderblandinger af rene naturprodukter til din hund, du er velkommen til at kontakte en af vore erfarne konsulenter på telefon 46 40 28 67 eller pr. brev.

WOLLE'S DOG POWER - 110250

VIDENSKABELIGE UNDERSØGELSER

I et studie undersøgte forskerne virkningen af at modtage en epilepsihund på frekvensen af anfald. Ti personer med toniske-kloniske anfald (en almindelig type af generaliserede anfald, hvor personen er bevidstløs under anfaldet) fik tildelt en epilepsihund. Hos 9 ud af 10 personer sås en reduktion på mere end 34% i antallet af anfald i forhold til perioden før tildelingen af hunden. Ud af disse havde 4 ud af 10 en reduktion på mere end 50% i antallet af anfald; kun en person oplevede ikke en reduktion, efter at have modtaget hunden.

KILDE: Strong et al. (2002): Effects of trained Seizure Alert Dogs on frequency of tonic-clonic seizures. *Seizure* vol. 11, p. 402-405.

Andre undersøgelser:

- Kirton et al. (2004): Seizure-alerting and -response behaviors in dogs living with epileptic children. *Neurology* vol. 62, p. 2303-2305.
- Brown and Strong (2001): The use of Seizure Alert Dogs. *Seizure* vol. 10, p. 39-41.

Læs flere videnskabelige undersøgelser via
www.canix.dk eller www.idealibrary.com

- I praksis gik træningen ud på at styrke kontakten mellem Nala og jeg gennem koncentreret lydigheds-træning. Man træner altså sin egen hund, man kan ikke sende hunden væk til et institut for at blive uddannet, man må gøre arbejdet selv. Hver gang, der var noget, som var svært, måtte vi selv løse det. Jeanette Sams-Dodd var her 2-3 dage ad gangen, mens vi trænede intensivt. Hun ►

Biopet

Stomax® – for mavens skyld

Stomax er effektivt mod mange forskellige maveproblemer hos hunde og katte. Har din hund eller kat dårlig ånde? Har den mere luft i maven end den burde have, er afføringen unormalt løs eller hård? Er pelsen dertil mat, er appetitten nedsat eller virker dyret træt og slap? Alt dette kan tyde på at maven ikke fungerer som den skal. Stomax virker helt naturligt og hjælper hunden eller katten med at opretholde en god balance i mave og tarm.

Stomax kan enten gives som en intensivkur ved akutte problemer eller som langtidsbehandling (tre uger eller mere) for at støtte mavefunktionen hos folsomme dyr.

- Normaliserer afføringen
- Balancerer tarmfloraen
- Beskytter og støtter i mave og tarm

Du finder den i dyrebutikken | www.stomax.dk

GROSSIST FOR STOMAX: PETCARE APS, TLF: 75 29 13 00, JØRGEN KRUISE A/S, TLF: 72 14 15 11.

VIDENSKABELIG DOKUMENTATION

- Der findes adskillige (udenlandske) videnskabelige undersøgelser, som klart dokumenterer, at epilepsihunde pålideligt kan varsle anfald, og at det fuldstændig kan ændre en epilepsiramts liv, fortæller Jeanette Sams-Dodd. En færdiguddannet hund kan typisk varsle anfaldene mellem 15 og 60 min. før anfaldet. Til at begynde med bliver de urolige, forsøger at få kontakt til ejeren, de vil typisk gøre

brug af visse signaler, som de udelukkende bruger i denne sammenhæng, og hvis ejeren ikke lægger sig ned eller på anden måde reagerer "rigtigt", vil de til sidst, lige før selve anfaldet, nærmest lægge eller sætte sig oven på ejeren, for at tvinge denne til at lytte efter, forklarer Jeanette Sams-Dodd.

- Det er ikke dokumenteret, præcis hvad det er, hunden reagerer på. Det

kunne f.eks. være duftændringer, mikroskopiske muskeltrækninger, små ændringer i måden at bevæge sig på, eller noget andet. Dette har medført spørgsmål omkring værdien af hundene, men det afgørende forhold, der betyder noget, og som vi bør bruge vore kræfter på, er, at hundene *kan* det og *gør* det. Faktisk kan dette forhold direkte sammenlignes med lægemidler. For størstedelen af

stod bagved og instruerede, men hun mønstrede aldrig Nala.

Udvidet træning

- Da den basale lydighed var på plads, var vores kontakt blevet styrket og Nala var blevet klart bedre til at markere tydeligt. Næste skridt var så at bringe hende ud i stadig mere provokerende situationer, for at hun på den måde ville blive styrket i at klare "mildere situationer" hjemme hos os selv, og dermed styrke sine markeringer endnu mere, forklarer Jeanette Dahlkvist.

- Samtidig skulle hun lære at signalere under alle mulige forhold, og ikke at reagere på forstyrrelser. Vi bor på landet, men skulle f.eks. tage toget ind til København for at træne blandt de mange mennesker på et torv. Vi trænede også i et stormaga-

sin, i busser, i nærheden af børn som spiste is, duer, andre hunde osv. Hver gang vi skulle af sted, skulle det være til et nyt sted, en ny situation.

- Det sværeste var nok, at al den lydighedstræning provokerede mig: jeg syntes, at det var lidt synd for Nala. Men Jeanette Sams-Dodd troede på Nalas psyke lige fra starten og var en utrolig stor støtte, fortæller Jeanette Dahlkvist.

Kæmpe overvindelse

Men med til den store øgede frihed fulgte også en udmattende kamp for at overvinde sine egne grænser for Jeanette Dahlkvist, som fik konstateret epilepsi, da hun var i 20'erne. - Tidligere havde jeg haft min familie med mig, når jeg skulle ud, men nu skulle jeg jo pludselig lære at stole blindt på Nala, og det var svært. Selv

langt henne i træningen, hvor hun havde udviklet sig til at være en meget ansvarsbevidst hund, kunne jeg ignorere hendes signaler, når vi var ude. En gang, hvor jeg havde ignoreret hendes advarsler, blev hun til sidst så frustreret, at hun smed sig ned foran mig, så jeg faldt.

- Også i forhold til andre mennesker var det svært. Epilepsi er stadig en meget tabubelagt sygdom herhjemme, og jeg skulle overvinde mig selv gang på gang, når jeg bevægede mig ud for at træne med Nala. Folk kunne jo se, at vi trænede, og jeg fik mange spørgsmål, så jeg måtte venne mig til at forklare, hvad vi lavede. Også når vi kom ind i en ny butik, måtte jeg forklare, hvorfor jeg tog min hund med ind. Og ofte flere gange, hvis der var flere ansatte på arbejde.

Nala er Danmarks første epilepsihund. Men der findes mange hunde derude, som med den rette træning kunne gøre det samme som Nala, og dermed give deres ejere et bedre liv.

alle lægemidler kendes den præcise virkningsmekanisme i kroppen ikke. Det betyder jo ikke, at folk holder op med at tage dem, eller at de ikke virker. Effektiviteten er jo stadig klart påvist, og det er det samme, som gør sig gældende for epilepsihunde. Det er påvist, at antallet af toniske-kloniske kramper (en almindelig type af kramper, hvor personen er bevidstløs under anfaldet) hos epilepsiramte

i visse tilfælde kan nedsættes med helt op til 50% ved at få en epilepsihund, at det at have en epilepsihund giver tryghed og frihed nok til at komme tilbage i et uddannelsesforløb, og at det øger livskvaliteten hos både den epilepsiramte og dennes familie meget kraftigt. Effekten kan man tydeligt se hos Jeanette Dahlkvist, Nala og resten af deres familie, siger Jeanette Sams-Dodd.

Engelykke Pet Food

har fået fremstillet et nyt produkt "DiaFriend Hvidløg/Ingefær". Et rent naturprodukt af flydende hvidløg og ingefær, der blandt andet har kendte og positive effekter mod:

- ◆ Lopper og skovflåter
- ◆ Kløe
- ◆ Hårfældning
- ◆ Tarm- og mavefunktion
- ◆ Muskulatur og knogler
- ◆ Transportsyge

Oplysninger om nærmeste forhandler på www.engelykke.dk eller ved henvendelse på tlf. 98 46 27 66

OFFENTLIGHEDSPRØVEN

Eftersom der ikke uddannes epilepsihunde i Danmark tog Jeanette Dahlkvist og Nala til Frankrig for at bestå den endelige prøve, som skal til for, at Nala kan få adgang til det offentlige rum som servicehund på lige fod med f.eks. førerhunde. Selve prøven foregik i og omkring et stort indkøbscenter, hvor Jeanette og Nala skulle bevæge sig rundt og bestå mindre prøver undervejs. Hele tiden under observation af bedømmerne.

Nala skulle blandt andet bestå sit- og dækøvelser, hvor mennesker med indkøbsvogne og hunde passerede dem i en afstand af ca. 50 cm. Nala skulle også reagere prompte ved indkald, selv uden snor og i kontakt med andre hunde. Hun skulle undlade at søge kontakt til andre mennesker, selv når de havde klappet hende, og hun skulle være i stand til at modstå fristelser såsom lækker, duftende mad, der var stillet frem hvor hun gik og hunde, der ville hilse. Endelig skulle Nala testes på sin angst, ved at køre på rulletrapper, med elevator, samt ignorere høje lyde og hurtigt afreagere på forskrækkelser.

Nalas signalering bliver ikke længere opfattet som "irriterende opførsel", og Jeanette Dahlkvist har lært at stole på Nala, når hun viser, at et anfald er på vej.

Fra madamme til uundværlig

- Der er ikke nogen tvivl om, at uddannelsen af Nala har gjort mit liv lettere. Jeg har fået langt større frihed og kan nu f.eks. tage til København alene, fortæller Jeanette Dahlkvist. - Men også Nala har fået det bedre. Tidligere kunne hun finde på at indtage sofaen med et spring hen over sofaryggen, og har endda præsteret at stjæle mad fra bordene. I dag er hun ikke længere uopdragen. Selvom hun egentlig er på arbejde konstant, ved hun, at hun er værdsat på en anden måde, og kontakten mellem os er helt klart en belønning for hende, siger Jeanette Dahlkvist. ■

Chris Christensen
Super pelsplejeprodukter
Nemme at anvende

Kæmpe prisfald !!!
PET Silk

Chris Christensen
Amerikanske konkurrencesaks

Letvægts trimmeborde
- Udført i aluminium eller let stål
- Skridsikker gummioverflade, din hund står fast
- Det tager kun 5 sek. at slå det op
- Ingen løsdeler

PitStop for Pets
NYHED !
Vi har åbnet butik på
Ægirsvej 8, 3400 Hillerød
Åbent: Man., tirs., tors. og fred. 13 - 18,
onsdag 15 - 18
Tel.: 48 47 12 14
Besøg os på: www.pitstoppets.dk
e-mail: psp@pitstoppets.dk

HUNTER
Halsbånd, liner, sikkerhedsseler m.m.